

Obsah

Úvod	14
FRANTIŠEK ZICH, PETRA ANÝŽOVÁ	
Kapitola 1	
Proměny a mezigenerační přenos hodnot	38
PETR MATĚJŮ, PETRA ANÝŽOVÁ	
1.1	Hodnoty jako předmět komparativního zkoumání 38
1.2	Základní informace o použitých metodách měření hodnotových orientací 40
1.2.1	Měření hodnotových orientací v Evropském sociálním výzkumu 47
1.2.2	Data a proměnné 48
1.3	Hodnotové orientace hlučínské populace v evropském kontextu 50
1.3.1	Hodnotové portréty 50
1.3.2	Hodnotové typy vyššího řádu 53
1.3.3	Vliv sociodemografických charakteristik na hodnotové orientace 62
1.4	Proměna hodnotových orientací ve věkových kohortách 66
1.4.1	Mezigenerační přenos hodnot na Hlučínsku 70
1.5	Od hodnot k normám 72
1.6	Shrnutí 79
Kapitola 2	
Sociální kapitál – mezilidská, regionální a institucionální důvěra	85
PETRA ANÝŽOVÁ, FRANTIŠEK ZICH, PETR MATĚJŮ	
2.1	Koncept sociálního kapitálu a jeho dimenze 85
2.2	Měření sociálního kapitálu – mezilidská důvěra a reciproční vztahy výměny 90
2.2.1	Akumulace sociálního kapitálu v klíčových sociálních skupinách 95

2.3	Institucionální sociální kapitál a důvěra ve veřejné instituce	106
2.3.1	Role kolektivního kapitálu v občanské společnosti	108
2.3.2	Politický aspekt institucionálního sociálního kapitálu Hlučíňanů	110
2.4	Shrnutí	113

Kapitola 3

Sociální identita hlučínské pospolitosti

114

FRANTIŠEK ZICH

3.1	K otázce pojetí sociální identity	114
3.1.1	Územní (regionální) identita	117
3.1.2	Územní identita a hodnotový systém	122
3.2	Otázka národní identity Hlučíňanů	126
3.2.1	Být Slezanem, Čechem, nebo obojím?	130
3.2.2	Hodnotové orientace a národnostní cítění	134
3.2.3	Historické vědomí Hlučíňanů	138
3.3	Individualismus a kolektivismus v kontextu sociální identity	141
3.4	Shrnutí	147

Kapitola 4

Proměny hlučínské religiozity a hodnotové struktury hlučínského katolíka

149

PETRA ANÝŽOVÁ, HELENA KUBÁTOVÁ, FRANTIŠEK ZNEBEJÁNEK

4.1	Religiózní a kulturní prostředí Hlučínska	149
4.2	Analýza hlučínské religiozity v evropském kontextu	154
4.2.1	Deklarovaná víra a náboženské vyznání	155
4.2.2	Role náboženství a křesťanská ortodoxie	158
4.2.3	Náboženská praxe a individualizace zbožnosti	160
4.3	Hodnotový portrét hlučínského katolíka	165
4.3.1	Hodnoty vázané na kolektivní zájmy	165
4.3.2	Hodnoty vázané na individuální zájmy	167
4.3.3	Srovnání hodnotových dimenzí mezi hlučínskými věřícími a nevěřícími	169
4.3.4	Soustava norem: mezilidská a společenská morálka	171
4.4	Shrnutí	173

Kapitola 5

Rodina a kariéra ve světle hodnot a víry

PETRA ANÝŽOVÁ, HELENA KUBÁTOVÁ, PETR MATĚJŮ

5.1	Postoje k rodinnému životu a manželství	179
5.1.1	Postoje k rodině a religiozita	179
5.1.2	Postoje k rodině a mezigenerační solidarita	182
5.1.3	Mezigenerační solidarita a vícegenerační bydlení	184
5.2	Mezigenerační proměna výchovných stylů	184
5.2.1	Podoba výchovných stylů v hluchínské populaci	184
5.2.2	Vliv hodnotových orientací a vzdělání rodičů na jejich výchovný styl	189
5.2.3	Vliv vzdělání, religiozity a hodnot respondenta na vlastní styl výchovy dětí	191
5.3	Hodnotový kontext volby mezi kariérou a domácností	193
5.3.1	Rozdíly v příklonu k preferenčním typům v závislosti na vzdělání	195
5.3.2	Vliv společenského kontextu na pracovní-profesní orientaci žen	197
5.4	Shrnutí	202

Kapitola 6

Pracovitost a požitkářství – spolu, nebo proti sobě?

ONDŘEJ ROUBAL, PETR MATĚJŮ

6.1	Hédonismus jako specifická hodnotová konfigurace	205
6.2	Hédonismus, askeze a práce v kontextu sociologické reflexe	208
6.2.1	Protestantská etika a „kult odložené radosti“	208
6.2.2	Od „kultu odložené radosti“ ke „kultu okamžiku“	209
6.3	Práce a hédonismus v hodnotovém světě	211
6.3.1	Od „kultu okamžiku“ k alternativnímu hédonismu	212
6.4	Hédonismus v současné hluchínské pospolitosti	216
6.4.1	Vazby hédonismu a dvojího pojetí práce na pohlaví, věk a religiozitu	221
6.5	Shrnutí	255

Závěr		228
FRANTIŠEK ZICH, PETRA ANÝŽOVÁ		
Použitá literatura		237
Přílohy		253
Příloha I	Testované položky PVQ škály v Evropském sociálním výzkumu	254
Příloha II	Metodologický přístup k měření hodnot	256
Příloha III	Zdroje datových souborů	261
Seznam grafů a tabulek		267
Summary		278
Zusammenfassung		285
O autorech		293
Rejstřík jmenný		296
Rejstřík věcný		299